

високі прагнення і моральні якості, збагачували знання дітей про історію рідного краю, явища природи. Вони виховують у дітей патріотичні почуття, становлять собою зразки використання багатств живої народної мови, сприяють вихованню художнього смаку.

Перспективними у цьому напрямку вважаємо дослідження ролі і значення творчості для дітей Олександра Кониського у навчально-виховному процесі початкової школи та підготовка майбутніх учителів до застосування цієї творчості на уроках.

#### **Література:**

1. Белан Г.В. Педагогічні погляди і просвітницька діяльність О.Кониського. Автореф. ... канд. пед. наук. – К., 2004. – 20 с.
2. Буханченко Р. Золота криничка: Хрестоматія для позакласного читання. 1-4 класи. – Донецьк: ТОВ ВКФ „БАО”, 2007. – 416 с.
3. Вінок. Українська читанка. Упор. Ол. Білоусенко. – К.: „Веселка” – ВУТ „Просвіта”, 2005. – 582 с.
4. Побірченко Н.С. Олександр Кониський // Українська педагогіка в персоналіях: У 2 кн. Кн.1. Навч. посібник / За ред. О.В. Сухомлинської. – К.: Либідь, 2005. – 624 с.
5. Рідна школа. Перша читанка. Склав Спиридон Черкасенко. – С.-Петербург.: Тип. Т-ва п.ф. „Електротипограф. Н.Я. Стойковой”, 1912. – 164 с.
6. Турчина І.С. О.Кониський про вчителя народної школи // Вісник Чернігівського держ. пед. ун-ту імені Т.Г. Шевченка. Випуск 24. Серія: педагогічні науки: Збірник. – Чернігів: ЧДПУ, 2004. – № 24. – С. 136-138.

**УДК 378.03**

**Долинський Б.Т.**

### **СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ „ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ” У ПЕДАГОГІЦІ ВИЩОЇ ШКОЛИ**

***Анотація.** Стаття присвячена розгляду підходів педагогічної науки до визначення суті поняття „Здоровий спосіб життя” і його ролі в навчально-виховному процесі вищих навчальних закладів.*

***Аннотация.** Статья посвящена рассмотрению подходов педагогической науки к определению сущности понятия „здоровый образ жизни” и его роли в учебно-воспитательном процессе высших учебных заведений.*

***Annotation.** The article is devoted to the consideration of approaches the teaching science to definition of essence determination to understanding „The healthy way of life and its part in the teaching and educational process in the High educational Institutes*

Актуальність проблеми формування навичок здорового способу життя насамперед визначається різким погіршенням здоров'я підростаючого покоління, що зумовлено соціальним, економічним, екологічним станом українського суспільства на сучасному етапі. З огляду на це, одним із найважливіших завдань вищої школи є підготовка майбутніх учителів, які здатні вирішувати питання збереження здоров'я як учнів, так і свого власного. Сучасний етап розвитку нашого суспільства потребує консолідації свідомості навколо ідеї побудови гуманістично орієнтованої, демократичної держави. Особливого значення набуває модернізація освіти на принципах демократизації та гуманізації, створення умов для всебічного розвитку інтелектуальних і професійних якостей особистості й формування високого рівня її здоров'я [8].

Метою статті є визначення підходів сучасної педагогічної науки до формування й розвитку навичок здорового способу життя майбутніх учителів під час навчання у вищому навчальному закладі.

Значну увагу проблемі збереження та зміцнення здоров'я підростаючого покоління приділено у Законах України „Про освіту”, „Про загальну середню освіту”, „Про вищу освіту”, Державній національній програмі „Освіта” („Україна ХХІ століття”), Постанові Кабінету Міністрів України „Про затвердження Міжгалузевої комплексної програми „Здоров'я нації на 2002-2011 роки”, Національній програмі „Діти України”, Концепції „Здоров'я через освіту” та ін. Зокрема в Національній доктрині розвитку освіти зазначається,

що пріоритетним завданням системи освіти є навчання людини відповідального ставлення до власного здоров'я і здоров'я оточуючих як до найвищих суспільних та індивідуальних цінностей.

Сьогодні зазначена проблема все більше привертає увагу науковців, предметом досліджень яких є різноманітні аспекти: формування здорового способу життя, валеологічної культури, культури здоров'я (Г.Апанасенко, В.Бобрицька, А.Богущ, О.Бондаренко, Є.Вайнер, М.Гончаренко, В.Горашук, О.Дубогай, Кириленко, Коренева, Г.Кривошеєва, В.Нестеренко, П.Плахтій, І.Поташнюк, Н.П'ясецька, О.Савченко, Свириденко, Є.Чернишова, Т.Шапвалова, Б.Шиян та ін.); формування цінностей здорового способу життя (С.Закопайло, Лапаєнко, О.Смакула та ін.); формування здорового способу життя молодших школярів у позакласній виховній роботі (С.Свириденко); збереження та зміцнення здоров'я учнів у сім'ї (С.Корнієнко, Кондратюк); виховання гігієнічних навичок, навчання безпеки життєдіяльності школярів (С.Волкова) тощо.

Динаміка суспільних відносин, інтенсифікація виробництва обумовлюють ускладнення соціальних функцій освітніх закладів, які є відповідальними за формування таких цілісних структур духовного світу молоді людини, як світосприйняття, громадянська позиція, ідейно-моральна зрілість, культура, готовність до безперервної самоосвіти і самовиховання упродовж усього життя. Серед цих функцій, на думку науковців (В.Гаврилюк, О.Гречишкіна, Л.Животовська, А.Міненко, О.Савонова, Страшко), вагомим значенням набуває функція формування і зміцнення здоров'я, оскільки рівень громадського здоров'я є показником цивілізованості суспільства й якості життя його громадян [8].

У статті 32 Закону України „Про охорону здоров'я” зазначено, що „держава сприяє утвердженню здорового способу життя населення шляхом розповсюдження наукових знань з питань охорони здоров'я, організації медичного, екологічного і фізичного виховання, здійснення заходів, спрямованих на підвищення гігієнічної культури населення, створення необхідних умов, у тому числі медичного контролю, для занять фізкультурою, спортом і туризмом, розвиток мережі профілакторіїв, баз відпочинку та інших оздоровчих закладів, на боротьбу зі шкідливими для здоров'я людини звичками, встановлення системи соціально-економічного стимулювання осіб, які ведуть здоровий спосіб життя” [8, 61].

Однак, зауважують учені, зазвичай пропаганда здорового способу життя проводиться за старими шаблонами і в основному формально, тому й не сприймається молоддю [8]. Однією з причин недостатньої ефективності освітньо-виховного процесу вищої школи, на думку С.Радаєвої, є недосконалість традиційної системи організації фізкультурно-спортивної діяльності [7].

Не останню роль у погіршенні здоров'я студентів вищих навчальних закладів, на нашу думку, відіграє відсутність належної мотивації майбутніх учителів до занять фізичною культурою і спортом, що не дозволяє повною мірою використовувати засоби фізичного виховання для розвитку рухових здібностей та укріплення здоров'я. На жаль, сьогодні у вищих навчальних закладах слабо використовуються особистісно-орієнтовані технології навчання, рідко використовуються нові форми і види занять фізичними вправами. На заняттях здебільшого застосовуються одноманітні, стандартні й малоефективні фізичні вправи.

У зв'язку з цим, зазначає Ю.Коб'яков, перед системою вищої освіти постає проблема переходу від традиційної педагогічної парадигми до навчання інноваційного типу, в основі якого повинна полягати насамперед турбота про здоров'я студентів, що є генетичним, культурним і професійним потенціалом нації. Широке впровадження технічних засобів і комп'ютерних технологій у навчальний процес вищої школи, обумовило інтенсивність інформаційного потоку, що постійно збільшується. З іншого боку, обмежений час на переробку й засвоєння інформації, необхідність заучування значних обсягів матеріалу, перевантаженість навчальних програм у поєднанні з недосконалим режимом харчування та ірраціональною організацією дозвілля примушують займатися студентів до 10-12 годин, а в період сесії – до 14-16 годин на добу. Обсяг та інтенсивність навантажень, які відчувають сьогодні студенти, наближається до рівня, який називають „межею фізіологічних можливостей організму”, що призводить до дисгармонії в розвитку особистості а, отже, не може негативно не позначитися на формуванні таких професійно значущих психічних якостях студентів, як стійкість уваги, розумова працездатність тощо [4].

Здоровий спосіб життя визначається автором як елемент культури, що як субстанція сутності людини являє собою систему, яка розвивається, і в цьому контексті здоровий спосіб життя повинен розглядатись як рухлива, динамічна, заснована на ціннісних орієнтаціях особистості, програма проєктивного і цілепокладального характеру, призначення якої полягає у профілактиці захворювань, розвитку й збереженні здоров'я, підвищенні якості життя та його пролонгації [4, 17].

В.Бабич визначає культуру здоров'я людини як інтегроване утворення особистості, що виявляється в її мотиваційній, теоретичній підготовці до формування, збереження та зміцнення свого здоров'я у всіх його аспектах (духовному, психічному й фізичному) та розумінні здоров'я як цінності. Відтак, культура здорового образу життя є частиною загальної культури особистості, яка характеризується її динамічним станом, фізичним і психофізичним здоров'ям, мотиваційно-ціннісними орієнтаціями щодо збереження й укріплення здоров'я, сукупністю спеціальних знань, соціальних і моральних цінностей, набутих унаслідок освіти, виховання й самовиховання, й обумовлена дотриманням у повсякденній діяльності навичок здорового способу життя.

За М.Віленським індивідуальний варіант здорового образу життя асоціюється з поняттям „здоровий стиль життя” і містить світоглядний, поведінський та діяльнісний аспекти. Відводячи в цій тріаді роль домінуючого першому аспекту, на думку Ю.Коб'якова, індивідуальний варіант здорового способу життя доцільно було б іменувати „розумним стилем життя”, структурну основу якого складають як мінімум п'ять факторів: активний руховий режим, раціональний режим харчування, оптимальна реакція на подразники зовнішнього світу, характер дихання, загартовування [4, 17].

Безперечно, вагому роль у шкільному житті дитини відіграє учитель. Відповідно до Закону України „Про загальну середню освіту” одним із завдань школи є виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як до найвищої соціальної цінності, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів (вихованців) [8, 59]. З огляду на зазначене вчитель повинен бути готовим до здійснення такої діяльності в умовах загальноосвітнього навчального закладу, а підготовка до неї повинна відбуватись у навчально-виховному процесі вищої школи. Відомо, що у хворих учителів не може бути здорових учнів, тому важливо, щоб подаючи приклад своїм вихованцям, учитель був здоровим і фізично, і морально, і психічно, не лише пропагував здоровий спосіб життя, а й сам дотримувався його у повсякденному житті та діяльності для власного оздоровлення.

Відтак, вища школа покликана не лише підготувати майбутніх учителів до здійснення професійної діяльності, а й сформувати навички здорового способу життя. Формування здорового способу життя у майбутніх учителів, на думку В.Бобрицької, передбачає реалізацію кожним студентом професійно вмотивованої, усвідомленої, тривалої в часі діяльності в напрямі поліпшення успадкованих резервів здоров'я, удосконалення (корекції) індивідуальних форм життєдіяльності і стилю життя. Результатом і головною метою формування здорового способу життя у майбутніх учителів у процесі навчання, зауважує вчена, є створення у них ціннісно-орієнтованої настанови на здоров'я і здоровий спосіб життя, складником якої є готовність до опанування знаннями, уміннями і навичками організації здорової життєдіяльності своєї та інших у професійній діяльності [1]. Привертають увагу виокремлені науковцем компоненти цієї діяльності, з якими не можна не погодитися:

1) мотиваційний компонент – формування навичок саморегуляції діяльності, унаслідок чого розвиваються психолого-мобілізаційні процеси, здатність керувати ними, формуються цінності здорового способу життя, сталі мотивації на дотримання його норм, що є підґрунтям набуття уміння будувати й реалізовувати індивідуальну програму збереження і зміцнення здоров'я свого та інших, розраховану на ближню, середню і далеку перспективу;

2) когнітивний компонент, який передбачає засвоєння студентами філософської, методологічної, історичної, теоретичної інформації в галузі формування збереження і зміцнення здоров'я. Результатом цього напряму діяльності, зауважує вчена, є знання як засіб формування інтелектуального потенціалу особистості у сфері організації здорової життєдіяльності;

3) операційно-діяльнісний компонент: опанування способами використання одержаної інформації (об'єктивного і суб'єктивного характеру) для правильного вибору оздоровчих

систем, практик, корекційних методик у сфері збереження і зміцнення здоров'я свого та інших, контролю (оцінювання) стану здоров'я відповідно до конкретних умов життєдіяльності (побутової, навчальної, виробничої), підсумком чого є формування способів діяльності у визначеній сфері розподілу праці (педагогічній) з урахуванням норм здорового способу життя;

4) професійно-технологічний компонент, що передбачає опанування формами, засобами і методами збереження й зміцнення здоров'я свого та інших. Результатом цього, зазначає В.Бобрицька, є вміння організовувати навчально-виховний процес у школі, у ході якого не завдавалася б шкода здоров'ю учнів, застосовувати сучасні освітні здоров'язберігаючі технології, створювати індивідуальні програми формування здорового способу життя школярів різних вікових категорій, виражені й особистісно скориговані рекомендації зі збереження й зміцнення здоров'я вихованців, проводити роз'яснювальну роботу в цьому напрямі з батьками, колегами тощо [1, 28].

Погіршення здоров'я молодого покоління, слабка фізична підготовленість школярів ставлять нові вимоги до професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи під час навчання у вищому педагогічному навчальному закладі задля підвищення їхньої грамотності в галузі збереження і зміцнення морального, фізичного та психічного здоров'я молодших школярів, пропагування здорового способу життя, фізичного виховання і спорту. На нашу думку, значну роль у формуванні готовності до здійснення такої діяльності, відіграє така навчальна дисципліна, як „Валеологія”.

Валеологія в перекладі з латинської означає „бути здоровим”, тобто це наука про здорових людей. Особливе значення у розумінні здоров'я має його визначення, адже від того, який зміст ми вбачаємо у понятті „здоров'я”, залежать методи і сама спрямованість дисциплін, а також засоби і методи, що використовуються для оздоровчих дій. За розробленою нами робочою програмою курсу „Валеологія” у вищому педагогічному навчальному закладі основною його метою є: поглиблене вивчення теоретичних та практичних питань валеологічної науки; формування майбутнього вчителя як пропагандиста й вихователя здорового способу життя; прищеплення йому навичок і принципів надання першої медичної допомоги при термінальних станах; ознайомлення з формами та методами санітарно-гігієнічного, екологічного, психогігієнічного та статевого виховання. Зазначений курс, на нашу думку, сприяє формуванню валеологічної компетентності як важливої складової професійної діяльності вчителя початкових класів.

О.Бондаренко зазначає, що валеологічна компетентність студентів педагогічних університетів – це складова їхньої життєвої компетентності, яка проявляється у знаннях, цінностях і мотивах, валеологічній позиції, діяльності щодо оздоровлення себе і своїх вихованців. Учена доходить висновку, що валеологічна компетентність майбутніх учителів формується на підставі позитивного ставлення до здорового способу життя, характеризується активною і свідомою пропагандивно-просвітницькою діяльністю, спрямованою на передачу знань, прищеплення умінь і навичок раціональної організації життєдіяльності, здатністю нести особисту соціальну та правову відповідальність за прийняті рішення щодо вибору стратегії поведінки в суспільстві стосовно збереження свого здоров'я і здоров'я інших [2, 10].

Відповідно до цього О.Філіп'єва у своєму дослідженні акцентує на тому, що успішне вирішення зазначених питань має соціальне, культурологічне і педагогічне значення. Учителі початкових класів, продовжує науковець, покликані сприяти поширенню серед дітей валеологічних цінностей, норм і правил здорового способу життя, упроваджувати активні форми і методи збереження та зміцнення індивідуального здоров'я, забезпечувати свідоме дотримання необхідних вимог щодо правильної організації життєдіяльності. З огляду на це, авторка експериментальним шляхом доводить необхідність упровадження у процесі професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів відповідних педагогічних умов, які передбачають: спрямування навчально-виховного процесу у вищій педагогічній школі на вирішення проблеми підготовки майбутніх учителів початкових класів до валеологічного виховання учнів (визначення мети, завдань та принципів вищої педагогічної освіти у системному вирішенні зазначеної проблеми; усвідомлення викладачами ВНЗ необхідності та шляхів системного вирішення зазначеної проблеми); розробку та впровадження комплексної програми підготовки студентів до збереження і зміцнення фізичної, психічної, духовної та соціальної складової здоров'я молодших школярів; інформаційно-педагогічне забезпечення

цього процесу засобами соціальної, наукової та художньої інформації; організаційно-методичну підготовку студентів з метою оволодіння ними практичними, пізнавальними й культуротворчими способами валеологічної діяльності [10, 15-16].

Валеологічна освіта та виховання набуває важливого значення у процесі формування теоретичної підготовленості майбутніх учителів до організації фізкультурно-спортивної діяльності з учнями початкових класів. Зазначена діяльність передбачає взаємодію між учителем й учнями, спрямування дій учителя на формування особистості з ціннісними настановами, потребами, інтересами, мотивами, цілями і звичками до регулярних занять фізичними вправами, тобто особистості, здатної усвідомлювати важливість здорового способу життя.

Не заперечуючи цієї думки, Радаєва, досліджуючи проблему фізичного виховання студентів на підставі спортивно-орієнтованих технологій, зауважує, що традиційні педагогічні технології, що застосовуються в більшості вищих навчальних закладів, через слабо розвинену фізкультурно-спортивну інфраструктуру, зазвичай, не вирішують повною мірою проблеми оптимізації фізичної підготовленості, функціонального стану та формування потребно-мотиваційної сфери студентів до регулярних занять фізичними вправами. Водночас, обов'язковий курс фізичного виховання в обсязі 408 годин обмежує можливість проведення академічних занять частіше, ніж два рази на тиждень, що вимагає підвищення інтенсивності та ефективності впливу на студентів для підтримки на оптимальному рівні фізичної і розумової працездатності протягом усього періоду навчання у вищому навчальному закладі [7].

Схожу думку висловлює й О.Кібенко, визначаючи теоретико-педагогічні аспекти становлення і розвитку фізкультурно-спортивної діяльності в освітньому процесі вищого навчального закладу. Зокрема, вона наголошує на тому, що на першому плані у вищій школі повинно бути виховання студентів шляхом засвоєння ціннісного потенціалу фізичної культури. У ході дослідження нею встановлений тісний зв'язок між рівнем фізкультурно-спортивної діяльності і проявом активності життєвої і професійної позиції. Учена доходить висновку, що формування у студентів умінь та навичок організації фізкультурно-спортивної діяльності з учнями забезпечується у процесі розвитку у студентів стійкої потреби в заняттях фізичною культурою і спортом. Відтак, педагог вищої школи досягає успіху, вироблюючи в майбутніх учителів мотивацію до занять фізкультурно-спортивною діяльністю, формує теоретичні знання у галузі фізичної культури і спорту, навчаючи вмінням і навичкам організації та проведення фізкультурно-спортивних й оздоровчих заходів, організовуючи самостійні заняття, залучаючи студентів до участі в різноманітних змаганнях, здійснюючи пропаганду й агітацію здорового способу життя [3, 9].

З огляду на зазначене, головними чинниками у формуванні вмій та навичок організації фізкультурно-спортивної діяльності, на думку О.Кібенко, є такі: прищеплення норм здорового способу життя студентам вищого педагогічного навчального закладу як важливого компонента у професійному становленні майбутнього вчителя; вивчення форм організації і методів проведення фізкультурно-спортивної діяльності серед учнів школи; заняття у спортивних секціях; активна участь студентів у фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходах, у змаганнях з різних видів спорту. Адже, наголошує вчена, оволодіваючи руховими вміннями, формує відповідні навички, людина сприяє психічному й інтелектуальному вдосконаленню. Вивчаючи фізичні вправи, їх роль в укріпленні здоров'я і фізичному розвитку людини, тобто займаючись інтелектуальною діяльністю, людина допомагає своєму фізичному розвитку, укріпленню здоров'я засобами фізкультурно-спортивної діяльності [3, 4].

Відтак ми доходимо висновку, що належним чином організована фізкультурно-спортивна діяльність у вищому навчальному закладі, вивчення основ валеології, впровадження технологій особистісно-орієнтованого навчання сприятимуть формуванню й розвитку в майбутніх учителів навичок здорового способу життя.

Натомість феномен „здоровий спосіб життя” містить не лише фізичне здоров'я особистості. Його структура складна й багатокомпонентна. Відтак перспективу подальшого дослідження ми вбачаємо у визначенні компонентної структури зазначеного явища та педагогічних умов, що сприятимуть формуванню навичок здорового способу життя майбутніх учителів початкових класів й виробленню вмій використовувати здоров'язберігаючі

технології, що спрямовані на збереження і зміцнення здоров'я молодших школярів, у подальшій професійній діяльності.

#### Література:

1. Бобрицька В.І. Теоретичні і методичні основи формування здорового способу життя у майбутніх учителів у процесі вивчення природничих наук: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук: спец. 13.00.04 „Теорія і методика професійної освіти” / В.І.Бобрицька. – К., 2006. – 40 с.
2. Бондаренко валеологічної компетентності студентів педагогічних університетів у процесі професійної підготовки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 „Теорія і методика професійної освіти” / О.М.Бондаренко. – К., 2008. – 24 с.
3. Кибенко Е.И. Педагогическое моделирование физкультурно-спортивной деятельности студентов педагогического вуза: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук: спец.: 13.00.01 „Общая педагогика, история педагогики и образования” (педагогические науки) и 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки, оздоровительной и адаптивной физической культуры” (педагогические науки) / Е.И.Кибенко. – Ростов-на-Дону, 2008. – 17 с.
4. Кобяков Ю.П. Проектирование и реализация здоровьеразвивающей технологии физического воспитания студентов вузов: автореф. дис. на соискание ученой степени докт. пед. наук: спец.: 13.00.08 „Теория и методика профессионального образования”. – М., 2006. – 38 с.
5. Коломійцева О.Е. Оптимізація професійно-прикладної фізичної підготовки студентів середніх гуманітарних навчальних закладів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. Наук з фізичного виховання та спорту: спец. 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / О.Е.Коломійцева. – Харків, 2006. – 18 с.
6. Методика навчання основ здоров'я, валеології та безпеки життєдіяльності: [навчальна програма]. – К.: Освіта України, 2006. – 12 с.
7. Радаева С.В. Фишическое воспитание студентов нефизкультурного вуза на основе спортивно-ориентированных технологий: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук: спец.: 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки, оздоровительной и адаптивной физической культуры” / С.В.Радаева. – Красноярск, 2008. – 24 с.
8. Соціально-просвітницькі тренінги з формування мотивації до здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДу: [навчально-методичний посібник для викладачів валеології, основ медичних знань та безпеки життєдіяльності, вчителів основ здоров'я, студентів вищих педагогічних навчальних закладів] / С.В.Страшко, Л.А.Животовська, О.Д.Гречишкіна, А.О.Міненко, О.В.Савонова, В.О.Гаврилюк. – [2- вид., переробл. і допов.]. – К.: Освіта України, 2006. – 260 с.
9. Тези доповідей та матеріали міжнародної науково-практичної конференції „Здорове докільля – здорова нація” (12-15 червня 2008 р.). – Бердянськ: Бердянський держ. пед. ін-т, 2008. – 273 с.
10. Філіп'єва О.А. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до валеологічного виховання учнів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 „Теорія і методика професійної освіти” / О.А.Філіп'єва. – Кіровоград, 2008. – 20 с.

УДК 371.37(09)

Жерепа О.П., Свириденко О.О.

#### **ВИМОГИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ В КОРСУНЬ – ШЕВЧЕНКІВСЬКОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УЧИЛИЩІ ІМ. Т.Г. ШЕВЧЕНКА НА ПРОДУКТИВНИХ ІДЕЯХ ТВОРЧОЇ СПАДЩИНИ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

*Анотація.* У статті подано узагальнений досвід роботи В.О. Сухомлинського щодо професійної підготовки вчителя та розроблені практичні вимоги на матеріалі та діяльності Корсунь-Шевченківського педагогічного училища.